

Hans-Werner Schroeder

**PRÍPRAVA NA OBRAD POSVĚCENÍ
ČLOVEKA A JEHO DOZVUK**

NABOŽENSTVÍ MUSÍME CHTÍT- PRO KOHO TO
DELÁM?

Každá slavnostní událost vyžaduje přípravu a správné naladění, dříve než začne. Již dny předem pomýšlíme na slavnost a těšíme se na ni.

Rovněž návštěva Obřadu potřebuje určité naladění a přípravu. Správně konáme, nenecháme-li účast na Obřadu záviset na chvilkovém rozhodnutí, na okamžité náladě. Nejsprávnější je účast na Obřadu v určitém pevném rytmu — rytmu, který jen zřídka porušíme. Takový rytmus v sobě skrývá mnoho prospěšného.

Ovšem hned se nám zase ohlašuje další svízel: neradi si totiž dělááme *závazky*; a pokud jsme se už k něčemu zavázali, porušujeme až příliš brzy předsevzatá pravidla a vracíme se k nedbalosti.

Zde můžeme posloužit radou: nedělejme si předsevzetí o takových věcech hned na celý život nebo nepřehledně dlouhý čas, nýbrž na přehlednutelné údobí, třeba čtvrt nebo půl roku, podle toho, jak si troufáme. Pak ale své předsevzetí bez výjimek dodržme!

Po uběhnutí předsevzaté lhůty pak posuďme své zkušenosti a rozhodněme se nanovo: to a to

budu dodržovat příští půlrok. Tím, že předsevzetí platí vždy pro přehlédnutelné údobí a že je po čase zhodnotíme a znova o něm rozhodneme, stává se svobodnějším a vědomějším. To je dobré pro mnoho oblastí vnitřního života.

Víme tedy například: příští neděli se zúčastním bohoslužby — i kdybych najednou zrovna neměl náladu (kterýpak čertík to se mnou asi šije?), i kdyby bylo špatné počasí anebo cesta příliš namáhavá (kolik jiných lidí se tím také nechá odradit; má posečkat i Pán Bůh?). Vidíme, že náboženský život je úzce spjat s *vůlí*: musíme *chtít*, co jsme uznali za dobré, a *provádět*, co jsme se rozhodli chtít.

S pevným rozhodnutím očekáváme neděli a Obřad posvěcení člověka. To by byla první část přípravy. Můžeme se však na Obřad i *těšit* ?

Zde musíme napnout svou představivost. Uvědomme si, že se *smíme* účastnit něčeho, co je jiným lidem hořce upíráno; že se účastnit *můžeme* (že nám to zdraví, tělesná síla, dopravní spojení umožňují), zatímco jiní pro nemoc, stáří či zeměpisnou odlehlost nemohou; a že ani my třeba nebudeme mít tuto možnost věčně.

Ještě důležitější je však otázka: *Pro koho* se Obřadu účastním ? Pro sebe ? Jistě i pro sebe, často možná hlavně pro sebe, ale nikdy *jenom* pro sebe.

Tak jako se nemohu jen pro sebe modlit Otčenáš — ve slůvku „náš“ je obsažen alespoň jeden další člověk — nemůže se ani Obřad posvěcení

konat jenom pro mne. Obřad se zdaleka netýká jen jednotlivého účastníka, nýbrž skrze každého jednotlivého účastníka se obrací k jiným lidem (k dalším přítomným i nepřítomným, k zemřelým, k dosud nenarozeným) i k jiným bytostem (třeba andělům), ba dokonce — jak to zaznívá při přijímání — k celému *světu*.

Jakmile pochopím, že Obřad je sice dobrý *také* pro mne, ale nikdy *pouze* pro mne, může se hlavním motivem mé účasti na Obřadu stát snaha účastnit se i za své bližní nebo se modlit též za strádání ve světě.

Příprava pak bude spočívat v tom, že přijmu do srdce své bližní nebo něco, čím strádají lidé naší doby, abych to mohl vnést do prožívání Obřadu, abych to mohl s Obřadem spojit.

Při této přípravě si mohu říci: Pokusím-li se účastnit se Obřadu tak, že nebudu chtít získat něco *jenom* pro sebe, nýbrž obětuji svou modlitbu, svou dobrou vůli, posílím tím správným způsobem působnost Obřadu posvěcení pro dobro světa; toto pak chci činit ne proto, že to potřebuji já, nýbrž proto, že to potřebuje Země a lidstvo — bez ohledu na to, co potřebuji já.

Obzvláštní přípravy vyžadují ty neděle, kdy chci návštěvu Obřadu spojit s účastí na přijímání. Asi pro každého, kdo se delší dobu účastní Obřadu posvěcení člověka, je příprava na tento okamžik nezbytná a důležitá.

Protože přijímání se podává zpravidla při každém Obřadu, může se nám zdát věci samozřejmou; jistě bychom také neměli obnovovat staré

náboženské skrupule, které v minulosti zatěžovaly duše věřících otázkou hodnosti či nehodnosti při přijímání Večeře Páně, a to na základě špatného výkladu jednoho místa v Pavlově epistoletě Korintřanům.

Je ovšem pravda, že k přijímání bychom neměli chodit bez přípravy, že bychom neměli přijímat jen tak ze zvyku, nebo „protože se to dělá“.

Jak může ale taková příprava vypadat? Mohu ji provádět o samotě — krátkým či delším rozjímáním v předvečer přijímání, při kterém spojím svou vlastní osudovou situaci s pohledem na Krista jakožto uzdravovatele choroby hříchu. Občas však mohu pro přípravu na přijímání vyhledat rozhovor s knězem. Takový rozhovor pak *může* — ovšem nemusí — přejít ve svátost, která v podstatě slouží přípravě na přijímání: ve svátost zpovědi, která má na vyšší úrovni, objektivněji, vyzbrojena mocí svátosti, též obsah, jako jinak mívá výše zmíněná příprava v soukromí, a sice rozjímání o vlastním osudu a pohled na uzdravující sílu Kristovu.

Právě dnes, kdy mnoho lidí vedeno správným cítěním tíhne k účasti na přijímání, je důležité poukazovat na nutnost vážně míněné přípravy. Na druhou stranu však můžeme říci: *Jestliže* se v předvečer přijímání na ně připravím, smím se příštího jitra skutečně přijímání zúčastnit, i když se mi třeba nepovede Obřad dobře sledovat, třeba proto, že se mi nedaří dobře. Právě v těžkých dnech přijímání obzvláště potřebujeme.

Protějškem přípravy na Obřad je jeho správný dozvuk. Zde se můžeme setkat se dvěma ex-

(

trémními postoji: Jeden se pokouší násilně vnést do celého dne náladu Obřadu, druhý si během dne a týdne na Obřad sotva vzpomene. Ani jeden z těchto postojů nás však daleko nedovede.

Kdo se pokouší něco z Obřadu vnášet do dalšího běhu dne, snadno sklouzne do křečovitě zbožnosti. Poslední slova Obřadu přece jasně říkají: Obřad je dokonán; nyní se můžeme opět obrátit k běhu zevního života, a přitom se musíme cítit dostatečně svobodně a nepředpojatě, abychom se mohli otevřeně obrátit ke světu a k jiným lidem.

Být nepředpojatý však neznamená účastnit se všech hloupostí, kterými dnešní svět oplývá. Že člověk, který sebe sama a svůj život bere vážně, ctí určité hranice, však nevyplývá teprve z Obřadu; existence těchto hranic vyplývá prostě z našeho lidství a — nakolik o tom již můžeme hovořit — z našeho křesťanství. Nálada Obřadu má oproti tomu své zvláštní prvky: otevřenost duše, obět, úctu, zbožnost, modlitbu. O co se takto podle svých nejlepších schopností pokoušíme během bohoslužby, musí v příští chvíli přejít k *činné* účasti na všedním životě. „Vita contemplativa“ — rozjímavý, vnitřní život — nesmí zpochybňovat „vita activam“ — činný život; naopak, obě stránky života se musí vzájemně posilovat. Kdo tedy svým náboženským životem sílu pro činný všední život nezískává, nýbrž ztrácí, *musí* zpytovat, kde dělá chybu.

)

Během času však uděláme zkušenost, že po delší době, možná po několika letech účasti na Obřadu, nás Obřad začne sám ve všedním životě doprovázet. Jak jsme se výše zmínili — Obřad již máme „v krvi“, a můžeme cítit, že jeho síla nás provází, aniž bychom o to křečovitě usilovali. Zprvu to může být třeba jen trocha pokoje pramenícího z Kristovy přítomnosti, jehož doznívání ještě kus cesty pocítujeme; nebo určité slovo či obraz, který nám příležitostně zatane na mysli. Později se možná budeme i celý den či několik dní cítit nesení Obřadem, který jsme ráno prožili. Pak se nejedná o násilně chtěné, křečovité lpění na náboženském zážitku, nýbrž o přirozený plod života se svátostí, který náš činný život obohacuje a prohlubuje, ale nehatí ani neruší.

Dozvuky podobného druhu zažíváme i po koncertu, když nás příštího dne jemně provází nálada, tóny a harmonie, které jsme slyšeli minulého večera; takový dozvuk může trvat i dny a týdny. Může nás obklopit a proniknout jako vůně, jako jemný pocit, jenž žije ve skrytosti, a přece nás stále provází, zas a zas nečekaně vzlíná z hlubin duše.

To, co nás provází jako doznívání Obřadu posvěcení, je ještě jemnější a niternější; ve svém účinku to však může být přirovnáno dozvuku hudby. A tento účinek se můžeme pokusit vědomě vycítit.

Řekli jsme si, že náladu svátosti nesmíme libovolně vnucovat běhu dne, nýbrž klidně čekat, až nás sama začne doprovázet; to ovšem neznamená, že bychom si prožitek Obřadu neměli v

*

určité okamžiky dne znovu připomínat. Zejména večer je na místě pohlédnout zpět na Obřad, který jsme toho rána nebo minulou neděli prožili, a pokusit se vnímat jemný dozvuk, který je v našem nitru přítomen. Takovýto zpětný pohled nás spojuje s hlubšími vrstvami naší bytosti a tím nám ukazuje, že v nás žije více, než můžeme pociťovat bezprostředně během celého dne.

Správná příprava a správný dozvuk patří k Obřadu; naše činná účast na prožívání bohoslužby se neomezuje na její samotný bezprostřední průběh. K němu totiž přípravou a zpětnou vzpomínkou přidáváme něco sami ze sebe, a zároveň teprve tím se dopracováváme ke svému opravdu nejvlastnějšímu vztahu k Obřadu. Tento vztah se plně projeví, teprve když nejenom bereme, ale také dáváme — a dávající přece i přijímáme.

+